

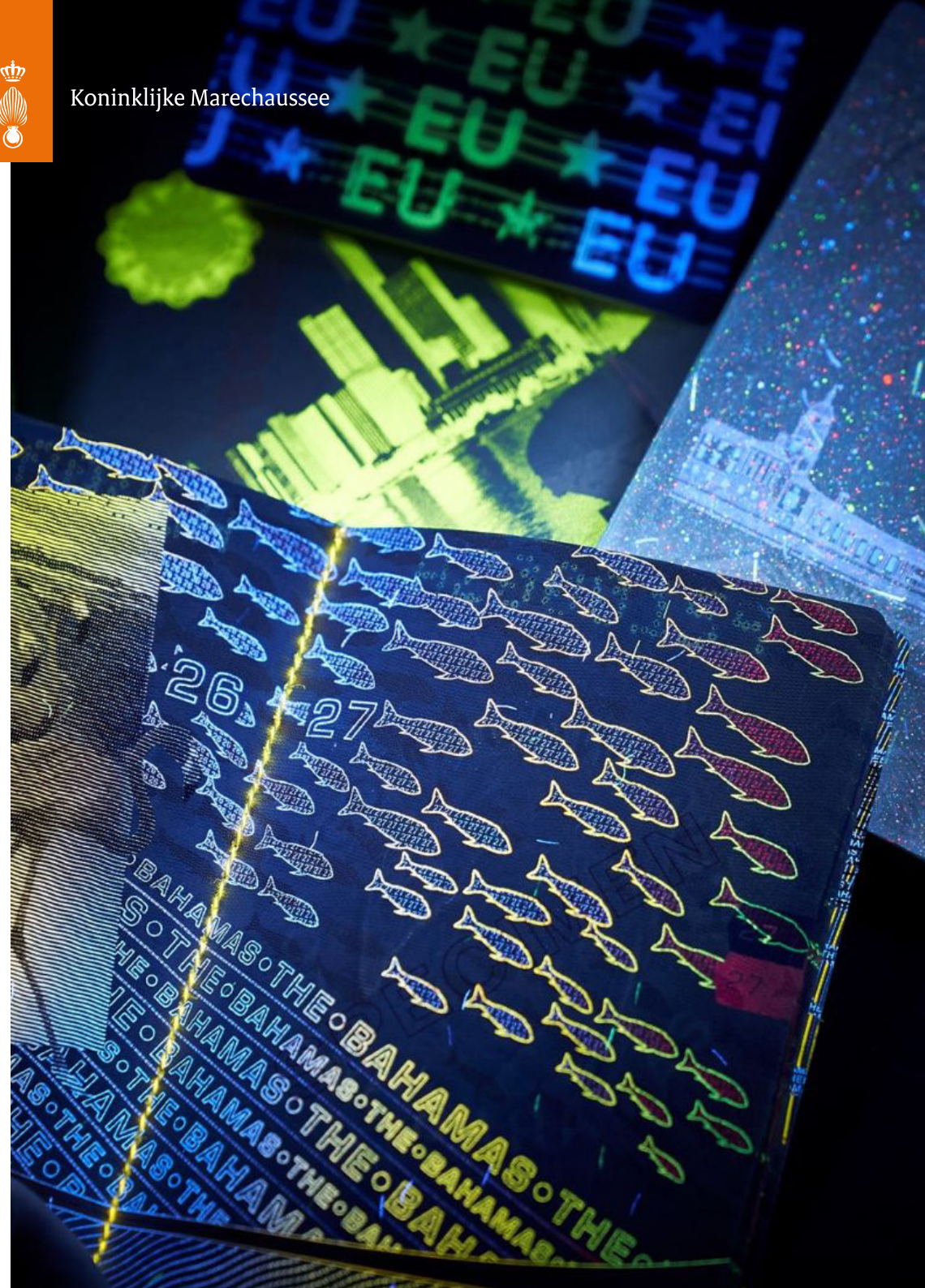

Koninklijke Marechaussee

Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID)

Statistisch jaaroverzicht 2023

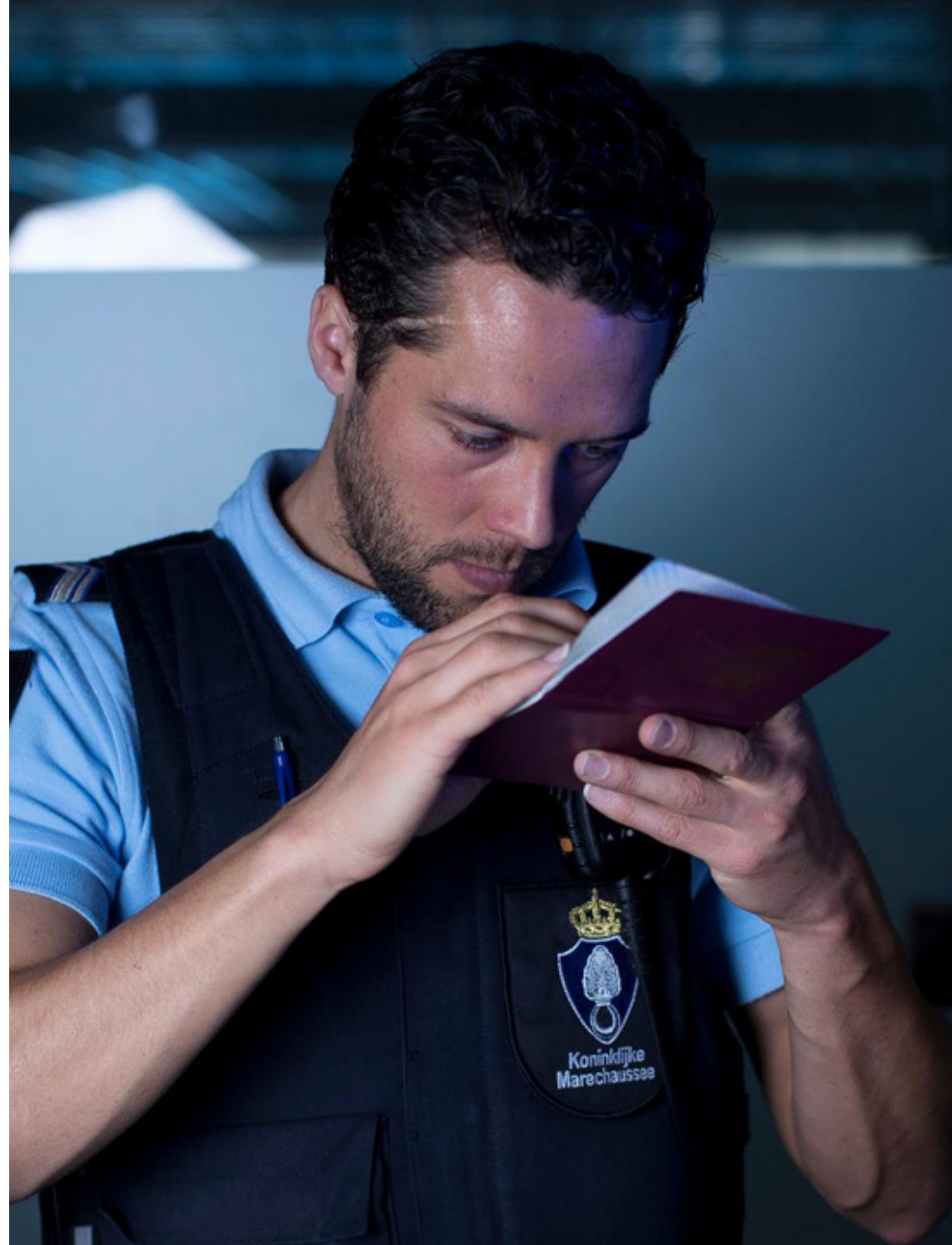
Het ECID is een samenwerkingsverband met:

Introductie

Voor u ligt het statistisch jaaroverzicht identiteits- en documentfraude 2023 van het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID). Dit statistisch jaaroverzicht geeft inzicht in de, door het ECID in behandeling genomen, registraties van identiteits- en documentfraude gepleegd met reis-, verblijfs- en identiteitsdocumenten in 2023.

Het ECID is een samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Marechaussee en de Nationale Politie en is gevestigd in Badhoevedorp. Daarnaast kent het ECID zes vooruitgeschoven posten die fungeren als aanspreekpunt voor onderzoek naar reis-, verblijfs- en (identiteits) documenten op het hoogste expertiseniveau. Dit zijn de Falsificaten Schiphol Desk (FSD), vier ID-Desken (Badhoevedorp, Eindhoven, Rotterdam en Zwolle) en de locatie op het aanmeldcentrum Ter Apel (ACTA). Bij vragen over het statistisch jaaroverzicht kunt u contact opnemen met het ECID via de contactgegevens in het colofon.

Begrippen

Modus operandi van fraude

Identiteits- en documentfraude kan op verschillende manieren gepleegd worden. Het ECID onderscheid drie categorieën:

Vals: een volledig nagebootst (bestaand) (identiteits)document.

Vervalst: een authentiek (identiteits)document waaraan onrechtmatige aanpassingen, toevoegingen of verwijderingen zijn gedaan.

Authentiek: een technisch goed (identiteits)document waarmee fraude wordt gepleegd. Bijvoorbeeld middels imposters, morphing, frauduleus verkregen of fantasie documenten.

Incidenteel is sprake van een combinatie van één van de categorieën. Indien dit het geval is, wordt dit door het ECID aangeduid onder de fraudegroep 'meerdere MO's'.

Elektronisch reisdocument

In 2004 is er een Europese verordening gepubliceerd over de fraudebestendigheid van reisdocumenten. In de verordening staan de normen voor veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in de door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten. In deze verordening werden alle lidstaten verplicht tot de invoer van het **elektronische reisdocument** met zogenaamde Radio-Frequency Identification (RFID-)chip. Hier worden onder andere de biometrische gegevens van de houder in opgeslagen om de identiteit te kunnen verifiëren. Het ECID behoudt zicht op fraudegevallen met betrekking tot het elektronisch reisdocument en onderscheidt op dit moment drie verschijningsvormen:

- **Valse** chip
- **Vervangen** chip door een zogenaamde Near Field Communication (NFC) tag
- **Vernietigde** chip

Enkel wanneer opzettelijke beschadiging van de chip kan worden vastgesteld, wordt het gezien als identiteits- en/of documentfraude.

Inhoudsopgave

Introductie	2
Begrippen	3
Legenda	5
Interactief	5
Totaaloverzicht	6
ECID Fraudebeeld	7
Fraudebeeld grens	9
Fraudebeeld lucht	11
Fraudebeeld land	13
Fraudebeeld maritiem	15
Fraudebeeld ID-Desken	17
Fraudebeeld asielproces	19
Fraudebeeld Nederlandse documenten	21
Chip-gerelateerde fraude	23
Colofon	25

Legenda

Omvang

Documenten

Personen

Luchthavens

Locatie

Transportmiddel land

Transportmiddel maritiem

Vliegroute

Interactief

Het statistisch jaaroverzicht is interactief. Dit houdt in dat u door het document heen kan navigeren door te klikken op de titels in de inhoudsopgave, tekstvlakken in het totaaloverzicht en de iconen van de inhoudsopgave en het totaaloverzicht onderaan de pagina.

Met de volgende iconen kan worden teruggekeerd naar:

Inhoudsopgave

Totaaloverzicht nationaal fraudebeeld

Totaaloverzicht

Klik op de thema's om direct te navigeren naar de gewenste pagina.

*Percentages zijn ten opzicht van 2022

ECID Fraudebeeld

In 2023 zijn door het ECID **2937 zaken** geregistreerd. Er is gefraudeerd met **4598 (identiteits)documenten**. Dit betreft een **toename** ten opzichte van 2022. Tevens is dit het hoogste aantal fraudezaken, die door het ECID zijn geregistreerd, in de afgelopen vijf jaar.

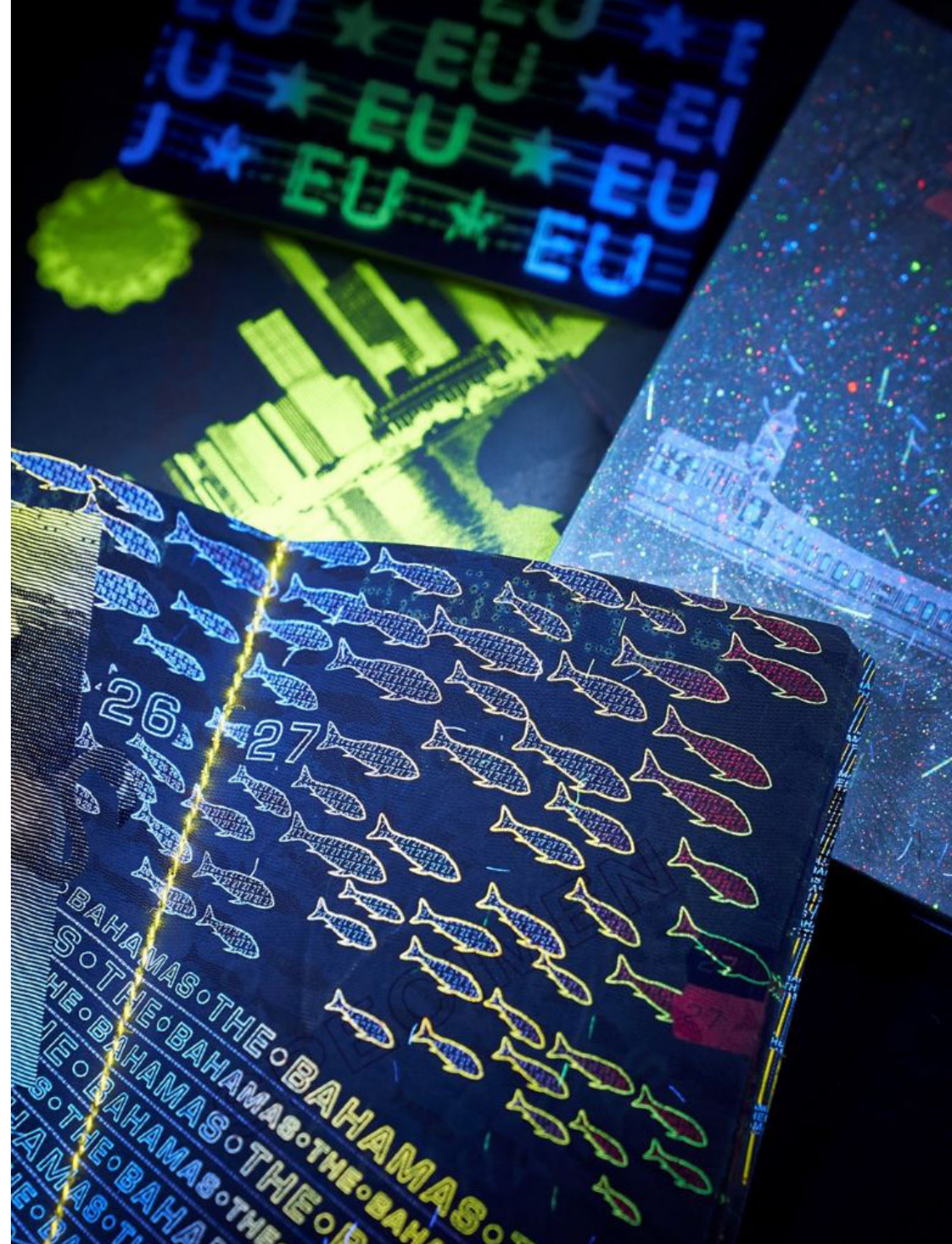
Er werd het meest gefraudeerd met **paspoorten**. Opvallend zijn de stijgingen van misbruik van **identiteitskaarten** en **rijbewijzen**. **63,9%** van de (identiteits)documenten waarmee fraude is gepleegd, is **vals** bevonden. Dit is een toename van 8% ten opzichte van 2022.

Het ECID constateert dat de tendens van een groeiend aandeel valse (identiteits)documenten ook in 2023 doorzet. Echter staat daartegenover dat er een **daling** te zien is in fraude die gepleegd wordt met **authentieke (identiteits)documenten**. Er werd het meest gefraudeerd met **Nederlandse, Griekse, Roemeense, Italiaanse** en **Syrische** documenten.

Personen die in 2023 op nationaal niveau het meest gerelateerd werden aan het plegen van identiteits- en/of documentfraude hadden in **14%** van de gevallen de **Syrische nationaliteit**.

Andere opvallende nationaliteiten in het nationaal fraudebeeld waren de **Indiase (5,4%)** en **Nederlandse (4,6%)**. Bij **16%** van de fraudezaken was de nationaliteit initieel **niet bekend**.

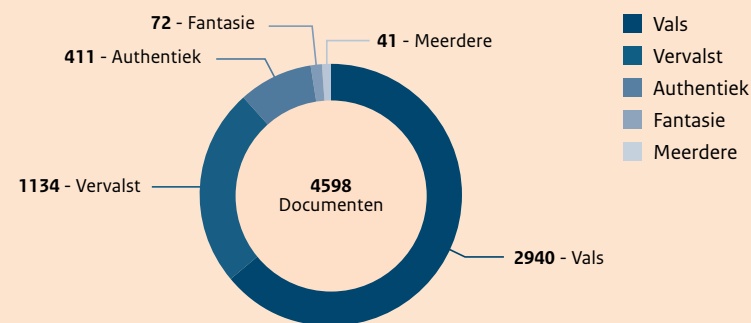

Toelichting

- Het ECID ziet, ten opzichte van 2022, de identiteits- en/of documentfraude toenemen bij zowel het aantal **fraudezaken** (+11,4%) als bij de **(identiteits)documenten** (+35,3%).
- Net als in voorgaande jaren is het meest gefraudeerd met paspoorten (31,1%). Ten opzichte van 2022 is dit met 12,6% toegenomen.
- Het ECID ziet een opvallende stijging van fraude gepleegd met **identiteitskaarten** (+26,7%) en **rijbewijzen** (+23,9%).
- Fraude gepleegd met betaalmiddelen **steeg** in 2023 **significant** (+544,8%) door grote hoeveelheden onderzochte valse **bankbiljetten**.
- Fraude gepleegd met **overige** (identiteits)documenten (zoals zeemansboekjes) nam sterk af (-49,5%).
- Het aantal **valse (identiteits)documenten** nam toe met +8%.
- De **top vijf** (identiteits)documenten waarmee fraude gepleegd is, bestaat uit **Nederlandse** (+105,4%), **Griekse** (-20,5%), **Roemeense** (+15%), **Italiaanse** (+21%) en **Syrische** (-1%) documenten.
- De **top vijf** geregistreerde nationaliteiten bestaat uit de **Syrische** (+14%), **Turkse** (+30,3%), **Nederlandse** (+107,6%), **Indiase** (+168,3%) en **Roemeense** (+17,6%) nationaliteit. Het aantal fraudegevallen waarbij de **Syrische nationaliteit** is geregistreerd, nam toe met 11,8% ten opzichte van 2022.

Soort document	2023	2022
Paspoorten	1492	1269
Identiteitskaarten	1157	913
Rijbewijzen	980	791
Betaalmiddelen	748	116
Verblijfsdocumenten	231	205
Overig	53	105

Figuur 1: ECID Fraudebeeld

Figuur 2: ECID Fraudebeeld

Top 5 documenten

- 1. Nederland
- 2. Griekenland
- 3. Roemenië
- 4. Italië
- 5. Syrië

Top 5 nationaliteiten

- 1. Syrië
- 2. Turkije
- 3. Nederland
- 4. India
- 5. Roemenië

Fraudebeeld grens

In 2023 heeft het ECID **1260 zaken** in het grensproces geregistreerd en is er met **1710 (identiteits)documenten** gefraudeerd. Er sprake van een **toename** van zowel het aantal **geregistreerde zaken** als het aantal (identiteits)documenten waarmee gefraudeerd werd. Het betreft het **hoogste aantal** in de **laatste vijf jaar**.

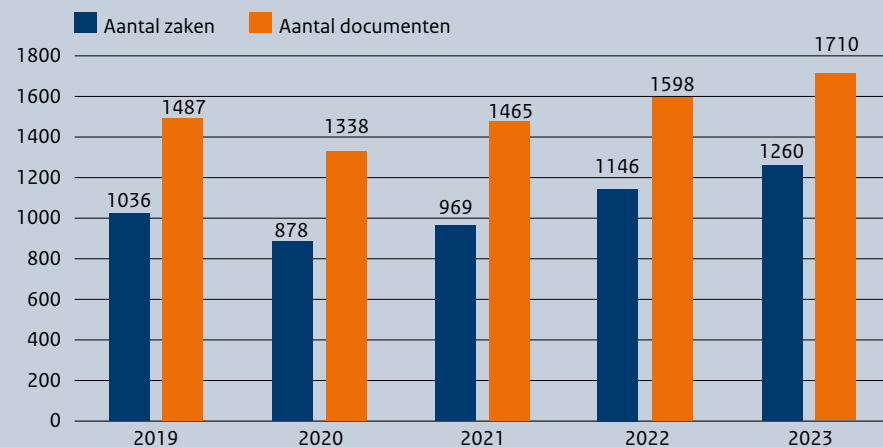

Ten aanzien van de soorten documenten geldt dat het **paspoort** opnieuw bovenaan staat en het **gebruik** ervan **toenam**. Ook ziet het ECID een **grotere stijging** van **misbruik** van **verblijfsdocumenten**. Van de op de grenzen geconstateerde gevallen van identiteits- en/of documentfraude bleek **48,1%** van de (identiteits)documenten vals. Dit is een afname ten opzichte van 2022. **Hoewel** sprake is van een **beperkte afname**, is de afname **opvallend** te noemen omdat zich daarmee mogelijk een **trendbreuk** heeft ingezet; al jaren achtereenvolgens steeg het aandeel valse (identiteits)documenten. Een andere opvallende constatering is dat, net als in 2022, hogere aantallen **imposters** en **frauduleus verkregen (identiteits)documenten** zijn onderkend. De **top vijf** van meest gebruikte (identiteits)documenten bestaat uit **Griekse, Italiaanse, Indiase, Franse** en **Bulgaarse** documenten.

17,4% van de op de Nederlandse grenzen aangetroffen personen bleek de **Syrische nationaliteit** te hebben. De **Indiase** nationaliteit sprong er in 2023 uit met een significante toename ten opzichte van 2022.

In de volgende drie hoofdstukken wordt ingegaan op het grensproces lucht, maritiem en land. De drie samen vormen het totaalbeeld 'grens'.

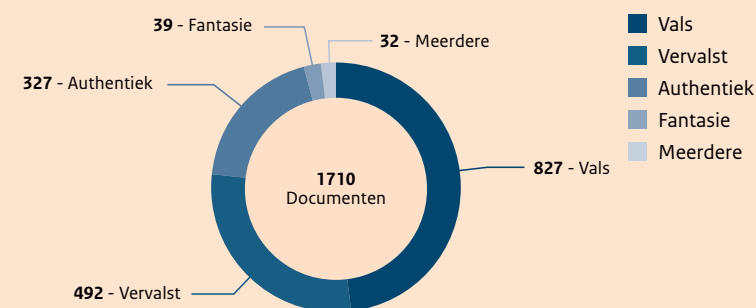
Figuur 1: Fraudebeeld grens

Toelichting

- In 2023 zijn er, **sinds 2019**, de **meeste** fraudezaken en (identiteits)documenten in het grensproces geregistreerd door het ECID.
- Paspoorten beslaan **46,1%** van de (identiteits)documenten waarmee gefraudeerd is. Daarmee blijft dit, net als in voorgaande jaren, de grootste categorie.
- Een opvallende **stijging** is te zien bij fraude gepleegd met **verblijfsdocumenten (+29,5%)**.
- Het aandeel valse (identiteits)documenten in het grensproces nam in 2023 opnieuw licht af (**-1,7%**).
- Net als in 2022 zijn er ook in 2023 hogere aantallen **imposters** en mogelijk **frauduleus verkregen** (identiteits)documenten onderkend.
- Het ECID constateert een toename in gebruik van **Griekse (+41,8%)**, **Italiaanse (+16,5%)**, **Indiase (+168,2%)** en **Franse (+3,4%)** documenten. Het aantal onderkende Roemeense nam af (**-3,6%**).
- De **Syrische nationaliteit** is opnieuw het **sterkst vertegenwoordigd (17,4%)** en de omvang is toegenomen (**+53,8%**). De **top vijf** bestaat verder uit de **Turkse (+46,7%)**, **Indiase (+256%)**, **Iraanse (+64,3%)** en **Iraakse (+70,8%)** nationaliteit. De **forse toename** van de **Indiase** nationaliteit is opmerkelijk.

Soort document	2023	2022
Paspoorten	788	683
Identiteitskaarten	392	375
Rijbewijzen	291	258
Verblijfsdocumenten	167	129
Betaalmiddelen	39	82
Overig	33	71

Figuur 2: ECID Fraudebeeld

Figuur 3: ECID Fraudebeeld

Top 5 documenten

- 1. Griekenland
- 2. Italië
- 3. India
- 4. Frankrijk
- 5. Bulgarije

Top 5 nationaliteiten

- 1. Syrië
- 2. Turkije
- 3. India
- 4. Iran
- 5. Irak

Fraudebeeld lucht

Op de Nederlandse luchthavens zijn door het ECID in 2023 **929 incidenten** van identiteits-en/of documentfraude geregistreerd. Bij deze fraudezaken werden **1283 (identiteits)documenten** gebruikt. Daarmee is sprake van een **sterke stijging** van zowel het aantal fraudezaken als (identiteits)documenten.

Net als in voorgaande jaren zijn de **meeste onderkenningen** op de luchthaven **Schiphol** gedaan. Het aantal **onderkenningen** op de luchthaven van **Eindhoven Airport** nam daarentegen **af**. Op de **andere Nederlandse luchthavens** vinden significant **minder registraties** van identiteits-en/of documentfraude plaats.

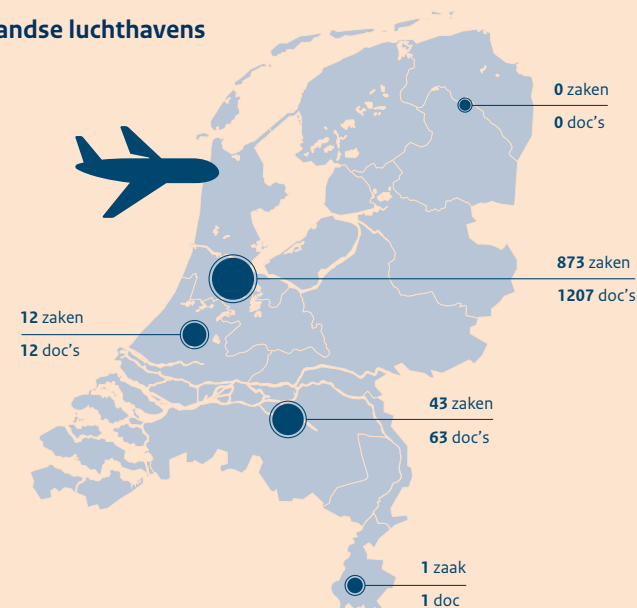
In 2023 is een **stijging** te zien van het aantal **fraudezaken** dat werd gedetecteerd tijdens een **transit** op een Nederlandse luchthaven. Ten aanzien van fraudegevallen vielen vooral de **vliegroutes** vanuit **Italië** en **Spanje** naar Nederland en vanuit Nederland naar **Mexico**, **Ierland** en **Groot-Brittannië** op.

Toelichting

- Het ECID signaleert een **stijging** van het aantal **fraudezaken (+17,2%)** en (**identiteits documenten (+15,8%)**) op de Nederlandse luchthavens.
- Net als voorgaande jaren zijn de meeste fraudegevallen onderkend op de luchthaven Schiphol. Het betreft **94%** van het totaal aantal onderkenningen op Nederlandse luchthavens. Op Schiphol ging het om **873 zaken (+22,1%)**.
- Er is sprake van een opvallende **afname** van de door het ECID geregistreerde identiteits-en/ of documentfraude op de luchthaven **Eindhoven Airport (-37,7%)**.
- Identiteits- en/of documentfraude op andere luchthavens werd nauwelijks aan het ECID gemeld.
- Er is een **sterke toename** te zien van fraudezaken op vluchten vanuit **Italië (+125,3%)** en **Spanje (+183%)** naar Nederland.
- Er is sprake van een **sterke stijging** van het **gebruik** van de **route Nederland-Mexico (+75%)**.
- Het aantal **onderkenningen** van identiteits- en/of documentfraude op vluchten bij **uitreis** vanuit Nederland **nam toe** met **+28,6%**. Fraude werd, in vergelijking met 2022, minder vaak onderkend op de route naar Ierland (-29,2%). Op de route naar Groot-Brittannië werd fraude ongeveer even vaak als in 2022 onderkend.

Nederlandse luchthavens

Figuur 1: Fraudebeeld Lucht

Top 5 routes

 1. Italië	>	 Nederland
 2. Spanje	>	 Nederland
 3. Nederland	>	 Mexico
 4. Nederland	>	 Ierland
 5. Nederland	>	 V.K.

Fraudebeeld land

Het ECID registreerde in 2023 in totaal **321 zaken** van identiteits-/ documentfraude op de Nederlandse landsgrenzen.

Er werd gefraudeerd met **407 (identiteits)documenten**. Het aantal geregistreerde zaken en (identiteits)documenten laat daarmee in 2023 een **lichte afname** zien. Desondanks ligt het aantal fraudezaken significant hoger dan vóór 2022.

Net als in voorgaande jaren zijn de meeste onderkenningen gedaan op de **Duits-Nederlandse grens**. Opvallend is dat de onderkenningen op deze grens zelfs zijn **toegenomen** ten opzichte van 2022, dit terwijl het totaal aantal onderkenningen op de landsgrenzen in 2023 licht afnam.

Het aantal fraudezaken op de **Belgisch-Nederlandse grens** bleef **nagenoeg gelijk**. Tot slot behoren tot het fraudebeeld land ook de onderkenningen die werden gedaan tijdens **grensbewaking** ten behoeve van de Eurostar. Deze onderkenningen **namen** ten opzichte van 2022 iets **af**. Het aantal onderkenningen op de Eurostar in Nederland zijn laag vergeleken met **België en Frankrijk**.

65,7% van de **fraudezaken** op de Nederlandse landsgrenzen zijn geconstateerd **tijdens controles** van **personenauto's**. Dat tijdens controles van dit transportmiddel de meeste onderkenningen van fraude worden gedaan, komt overeen met het beeld van 2022. Wel moet worden opgemerkt dat het **beeld** in 2023 veel **meer divers** is; net als in 2022 komt de **bus** veelvuldig voor als vervoersmiddel en daarnaast zijn ook de **bestel/bedrijfsauto's** opvallend te noemen.

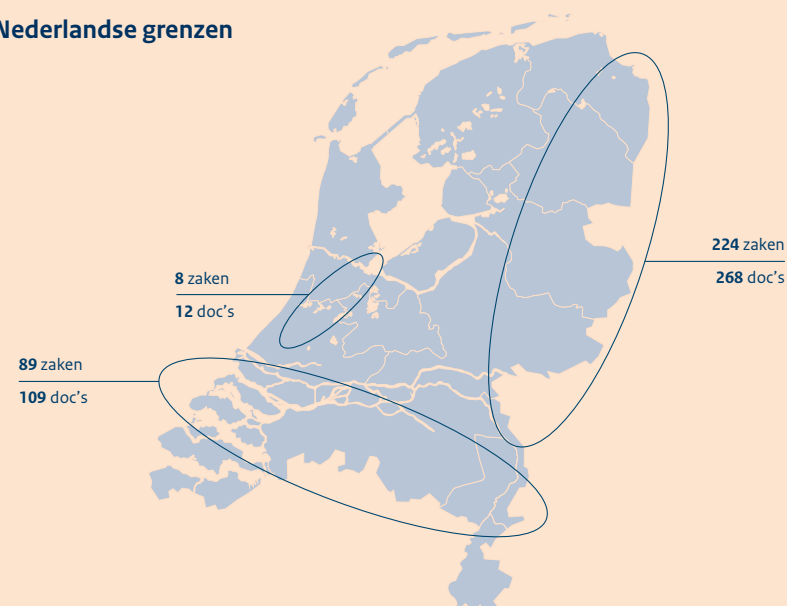
Toelichting

- In 2023 werden **321 fraudezaken** geregistreerd op de Nederlandse landsgrenzen.
- Er werd gefraudeerd met **407 (identiteits)documenten**.
- Ten opzichte van 2022 is sprake van een **(lichte) daling** van zowel het aantal zaken **(-5%)** als (identiteits)documenten **(-12,8%)**. Ondanks het feit dat een afname zichtbaar is, wordt nog steeds **meer fraude** onderkend **dan vóór 2022** het geval was.
- Net als in 2022 ligt het zwaartepunt qua onderkenningen op de Duits-Nederlandse grens. Met 244 **(+14,6%)** zaken werden zelfs **meer** onderkenningen op deze grensovergang gedaan dan in 2022.
- Net als in 2022 werden in 2023 relatief veel onderkenningen gedaan tijdens controles van bussen (**20,2%**). Onderkenningen van fraudezaken bij controles van bestel-, bedrijfs- en personenbusjes zijn opvallend te noemen.
- **55,3%** van de onderkenningen had betrekking op fraude gepleegd met **rijbewijzen**.

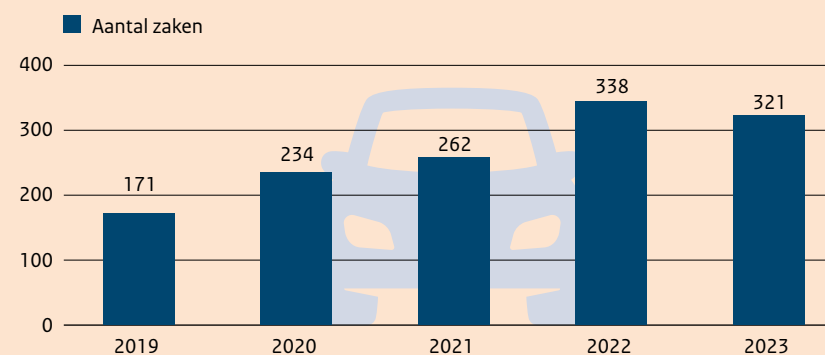
Transportmiddel	2023
Personenauto	211
Bus	65
Bestel-/bedrijfs-/personenbusje	28
Trein	14
Vrachtwagen	2
Overig	1

Figuur 1: Fraudebeeld Land

Nederlandse grenzen

Figuur 2: Fraudebeeld Land

Figuur 3: Fraudebeeld Land

Fraudebeeld maritiem

Het ECID rapporteert sinds 2020 een **afname** van identiteits-en/of documentfraude binnen het maritieme domein. Ook in 2023 is een **verdere afname** te zien. In 2023 registreerde het ECID **15 fraudezaken en 20 (identiteits)documenten**. Niet eerder registreerde het ECID zo'n beperkt aantal zaken gerelateerd aan maritieme grensbewaking.

Maritieme locaties waar identiteits-/documentfraude geconstateerd zijn in 2023 zijn Hoek van Holland, Europoort en IJmuiden. Onderkenningen van fraude vinden plaats tijdens **grensbewaking** door de **KMar**, maar ook door **ketenpartners**.

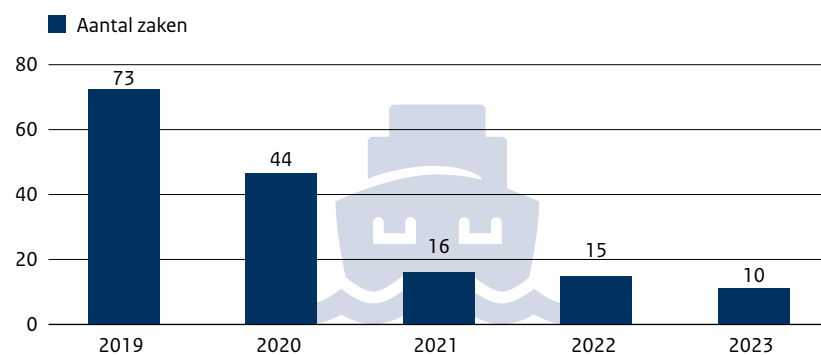

Alle onderkenningen van identiteits-/documentfraude hadden betrekking op fraude bij een (poging) tot uitreis met de **ferry**.

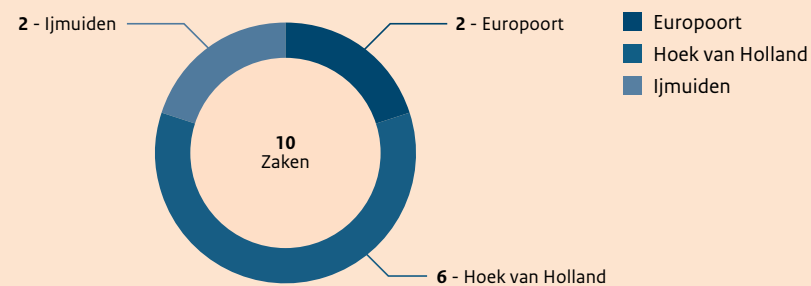

Toelichting

- In 2023 is door het ECID het **laagste aantal onderkenningen** van fraude binnen het maritieme domein genoteerd **sinds 2009**.
- **Na 2019** heeft zich blijkens de gegevens van het ECID een **daling** ingezet van het aantal **fraudezaken** binnen het maritieme domein.
- Ten opzichte van 2022 **daalde** het aantal **zaken** in 2023 met **-33,3%**.
- De onderkenningen van fraude die plaatsvonden werden gedaan door de **KMar** bij het uitvoeren van de grensbewakingstaak, maar ook door **ketenpartners**. Ketenpartners hebben hierin een vroeg-signaleringsrol.

Figuur 1: Fraudebeeld Maritiem

Figuur 2: Fraudebeeld Maritiem

Fraudebeeld ID-Desk

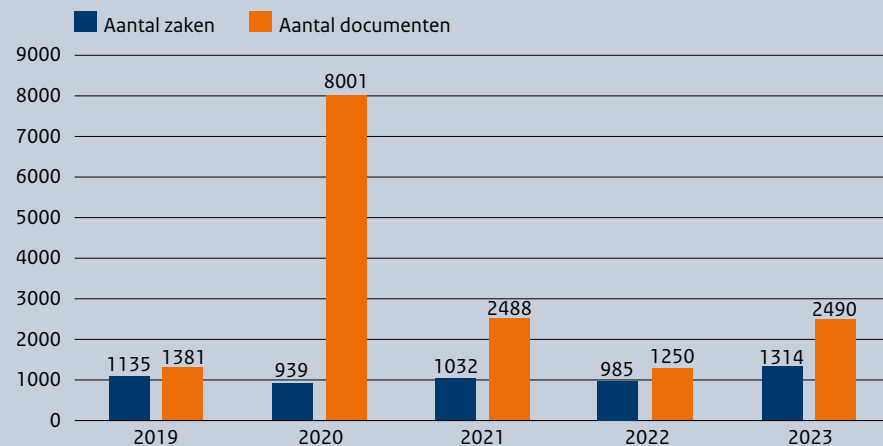
Bij de ID-Desken van het ECID zijn in 2023 **1314 gevallen** van **identiteits-/documentfraude** en **2490 (identiteits)documenten** geregistreerd. Daarmee is een **sterke stijging** zichtbaar het aantal **fraudezaken** en **(identiteits)documenten ten opzichte van 2021 en 2022**. Opvallend is dat in 2023 de **meeste fraudezaken** zijn geregistreerd **sinds 2019**.

Bij **meer dan de helft** van de (identiteits)documenten betrof het **identiteitskaarten** of **rijbewijzen**. Voor beide geldt dat in 2023 meer meldingen binnenkwamen met dit soort (identiteits)documenten. Van de 2490 (identiteits)documenten zijn **2000 (identiteits)documenten vals verklaard**. Daarmee is deze modus operandi opnieuw de **grootste categorie**, maar toch is er sprake van een afname. **Documenten** die het **meest gebruikt** werden, waren die van **Nederland, Roemenië, Oekraïne, Polen en Bulgarije**.

Niet bij alle identiteits- en/of documentfraude zaken die bij een ID-Desk gemeld worden, is een fysieke verdachte aanwezig. Desondanks springt in 2023 de Nederlandse nationaliteit bijzonder in het in het oog. Andere nationaliteiten behorend tot de **top vijf** zijn de **Roemeense, Oekraïense, Poolse en Bulgaarse**.

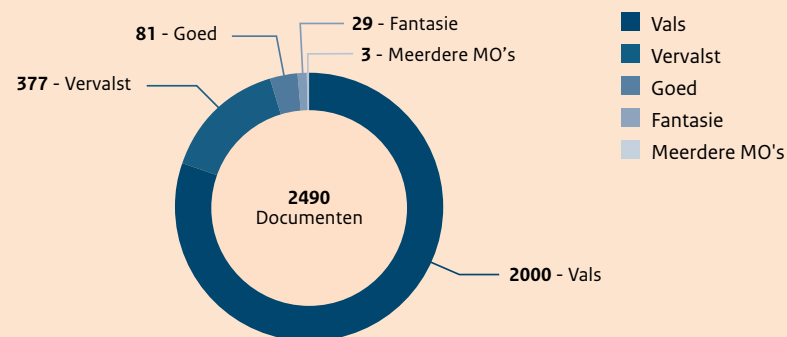
Figuur 1: Fraudebeeld ID-Desk

Toelichting

- In 2023 zijn **1314 fraudezaken (+33,4%)** en **2490 (identiteits)documenten (+99,2%)** door ID-Desken geregistreerd. In 2023 werden de meeste **fraudemeldingen** gedaan sinds de **afgelopen vijf jaar**.
- De **Nationale Politie** was de grootste aanbrenner van identiteits-en /of documentfraude aan ID-Desken in 2023.
- In 2023 is bij ID-Desken een sterke stijging te zien van fraude gepleegd met **identiteitskaarten (+60,5%)** en **rijbewijzen (+45,4%)**. De omvang van fraude met betaalmiddelen nam **significant toe (+1985,3%)** vanwege **valse bankbiljetten**.
- **80,3% (-3,5%)** van de (identiteits)documenten die zijn aangeboden bij ID-Desken zijn **vals** verklaard.
- De **top vijf** van meest onderkende (identiteits)documenten in 2023 bestaat uit de **Nederlandse, (+119,5%) Roemeense (+47%), Oekraïense (+90,2%), Poolse (+40,8%)** en **Bulgaarse (+31,9%)**. Opvallend is het wegvallen van **Griekse** (identiteits)documenten uit de top vijf (**-52,8%**) gezien de prominente positionering in voorgaande jaren.
- Bij **35%** van de fraudezaken was **geen fysieke verdachte** aanwezig.
- **Meest opvallende toename** qua nationaliteit van de verdachte is de **Nederlandse nationaliteit (+139,6%)**.

Soort document	2023	2022
Betaalmiddelen	709	34
Identiteitskaarten	703	438
Rijbewijzen	618	425
Paspoorten	384	258
Verblijfsdocumenten	56	58
Overig	20	37

Figuur 2: Fraudebeeld ID-Desk

Figuur 3: Fraudebeeld ID-Desk

Top 5 documenten

- 1. Nederland
- 2. Roemenië
- 3. Oekraïne
- 4. Polen
- 5. Bulgarije

Top 5 nationaliteiten

- 1. Nederland
- 2. Roemenië
- 3. Georgie
- 4. Turkije
- 5. Polen

Fraudebeeld asielproces

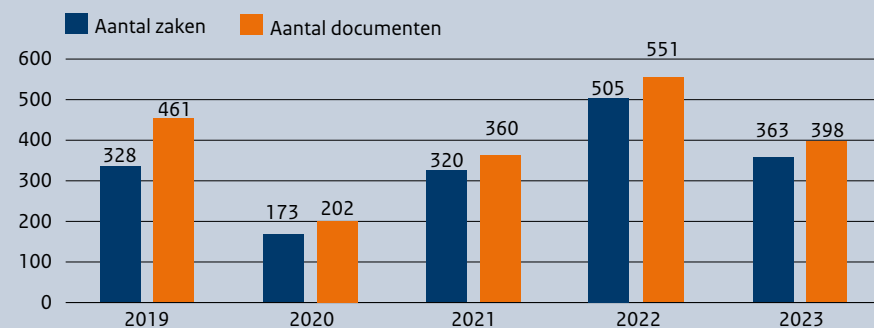
Het ECID rapporteerde in 2023 over **363 fraudezaken** in het Nederlandse asielproces. In totaal werd gefraudeerd met **398 (identiteits)documenten**. Het betreft een **daling** ten opzichte van 2022. De voornaamste reden voor deze afname is dat **gestolen/vermist** gesignaleerde (identiteits)documenten vanaf dit jaar **niet meer meegenomen** worden in de **fraudetellingen**.

(Identiteits)documenten die in het asielproces worden onderkend zijn **qua karakteristiek afwijkend** aan andere locaties in Nederland. Binnen het asielproces heeft namelijk meer dan **90%** van de fraude betrekking op fraude gepleegd met (identiteits)documenten uit het **land van herkomst** van de asielaanvragers. Met regelmaat geven personen aan dat zij met andere (identiteits)documenten naar Nederland zijn gereisd. Soms zijn deze (identiteits)documenten nog in bezit tijdens het doorlopen van de asielprocedure. De (identiteits)documenten waarmee gefraudeerd wordt zijn, net als in voorgaande jaren, in **67,1%** van de gevallen **vervalst**. In **64,6%** van de fraudegevallen is sprake van misbruik van **paspoorten**.

46,5% van de personen die identiteits- en/of documentfraude pleegde in het asielproces heeft de **Syrische** nationaliteit. De **Turkse** en **Jemenitische nationaliteit** volgen de Syrische nationaliteit op, maar met minder registraties dan in 2022 het geval was.

Figuur 1: Fraudebeeld asielproces

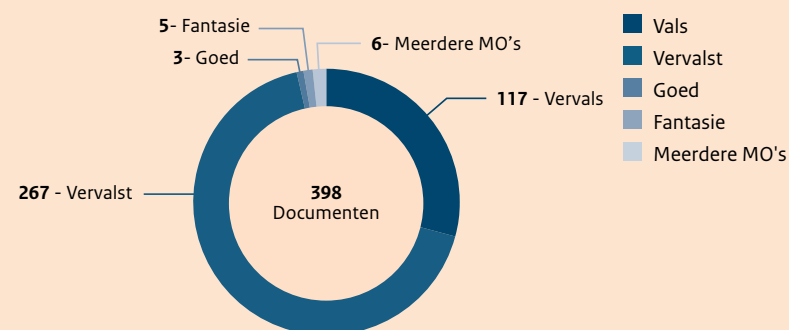
Toelichting

- In 2023 zijn in het asielproces **363 fraudezaken** en **398 (identiteits)documenten** geregistreerd door het ECID. Er is sprake van een **afname*** van zowel fraudezaken (-28,1%) als (identiteits)documenten (-27,8%). In 2023 registreerde het ECID **76 zaken** en **83 (identiteits)documenten** die als gestolen/vermist gesignaleerd stonden.
- Het **fraudebeeld** binnen het asielproces kent een ander karakter dan elders in Nederland. Zo is **67,1%** van alle (identiteits)documenten **vervalst** bevonden en wordt vrijwel altijd fraude gepleegd met (identiteits)documenten van de landen van **herkomst van asielaanvragers**.
- 64,6%** van de fraude is gepleegd met **paspoorten**. Dit beeld komt overeen met voorgaande jaren.
- De **top vijf** meest gebruikte (identiteits)documenten bestaat uit de **Syrische (-2,9%)**, **Turkse (-21,7%)**, **Jemenitische (-42,9%)**, **Oegandese (+44,4%)** en **Iraakse (+30%)**.
- De top vijf nationaliteiten van plegers van identiteits-/documentfraude bestaat uit de **Syrische (+1,6%)**, **Turkse (-31,9%)**, **Jemenitische (-46,4%)**, **Iraakse (+44,4%)** en **Oegandese (+85,7%)**.

*Gestolen/vermiste (identiteits)documenten worden niet meer meegenomen in de fraudetellingen wanneer niet vaststaat dat de (identiteits)documenten voor het plegen van identiteits-en/of documentfraude zijn gebruikt.

Soort document	2023	2022
Paspoorten	257	328
Rijbewijzen	71	108
Identiteitskaarten	62	100
Verblijfsdocumenten	8	10
Overig	0	10

Figuur 2: Fraudebeeld asielproces

Figuur 3: Fraudebeeld asielproces

Top 5 documenten

- 1. Syrië
- 2. Turkije
- 3. Jemen
- 4. Oeganda
- 5. Irak

Top 5 nationaliteiten

- 1. Syrië
- 2. Turkije
- 3. Jemen
- 4. Irak
- 5. Oeganda

Fraudebeeld

Nederlandse documenten

Het ECID registreerde in 2023 **321 fraudezaken** waarbij **Nederlandse (identiteits)documenten** gebruikt werden. In totaal betrof het **495 (identiteits)documenten**. Daarmee is sprake van een toename ten opzichte van 2022. **Frontex meldt** naast de registraties van het ECID **310 onderkenningen** van Nederlandse (identiteits)documenten **buiten Nederland**. Het betreft een **lichte stijging** ten opzichte van 2022.

De door het ECID geregistreerde (identiteits)documenten betreffen met name **identiteitskaarten** en **paspoorten** die **vals** of **vervalst** zijn bevonden. Ook in 2022 was de categorie identiteitskaarten en paspoorten het grootste en de modus operandi vals of vervalst betrof toen **93,1%**. **Frontex rapporteert** ook dat fraude **voornamelijk** met **paspoorten** gepleegd werd en in mindere mate identiteitskaarten en visa. **Opvallend** echter is dat door **Frontex**, naast de modus operandi vals, juist de **modus operandi authentiek** veelvuldig aantreft. Het betreft **imposters**.

Hoewel niet bij alle fraudezaken een fysieke verdachte van identiteits- en/of documentfraude aanwezig is, blijkt uit de registraties van het ECID dat **Nederlandse (identiteits)documenten** in 2023 in **70,7%** van de gevallen **gebruikt** werden **door Nederlandse verdachten**. Frontex rapporteert met name over gebruik van Nederlandse (identiteits)documenten door **Syriërs, Somaliërs en Turken**.

De meeste fraudezaken die door het ECID zijn geregistreerd zijn gemeld aan de **ID-Desken**. De fraudezaken vonden **binnen en buiten Nederland** plaats. Vanuit Frontex worden vooral meldingen gedaan door **Duitsland**. Onderkenningen vonden vooral plaats op **Duitse luchthavens**.

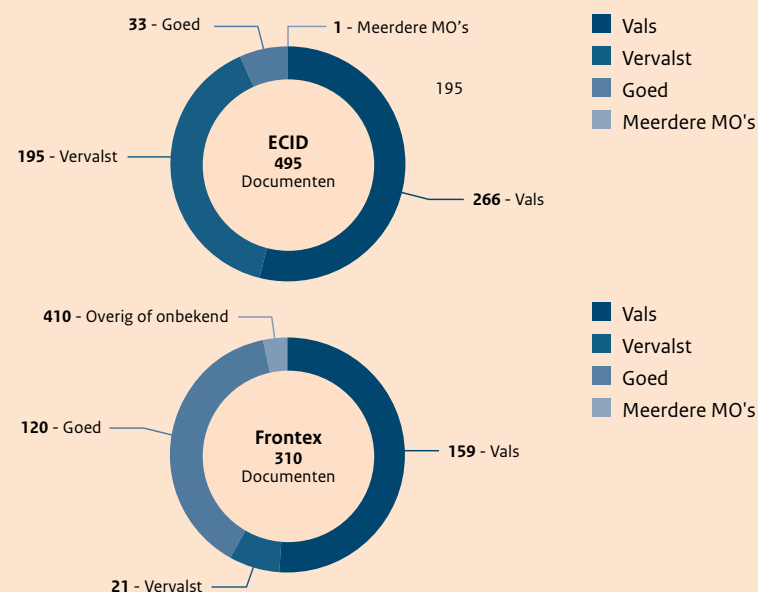

Toelichting

- In 2023 zijn door het ECID **321 fraudezaken** gerapporteerd waarbij sprake was van fraude met een Nederlands (identiteits)document. Dit is een toename (+58,9%) ten opzichte van 2022. Met **495 (identiteits)documenten** is eveneens sprake van een toename (+105,4%) ten opzichte van 2022.
- Door **Frontex** werden nog **310 Nederlandse (identiteits)documenten** onderkend buiten Nederland. Ten opzichte van 2022 is sprake van een **lichte toename (+1,6%)**.
- Het ECID ziet met name dat fraude gepleegd wordt met **paspoorten** en **identiteitskaarten**. Deze paspoorten en identiteitskaarten zijn in de meeste gevallen **vals (53,7%)** of **vervalst (39,4%)**.
- **Frontex** rapporteert met name **fraude met paspoorten**. Opvallend is dat zij naast de modus operandi **vals (48,7%)** voornamelijk gebruik van **authentieke** Nederlandse (identiteits) documenten (**38,7%**) constateren. Er is sprake van gebruik door **imposters**.
- In **70,7%** van de fraudezaken was geen **fysieke verdachte aanwezig**.
- Het ECID constateert dat gebruik van Nederlandse (identiteits)documenten in 2023 in **70,7%** van de gevallen plaatsvond door een **verdachte met de Nederlandse nationaliteit**. Nederlandse (identiteits)documenten zijn in 2023 gebruikt door personen met nog **18 andere nationaliteiten**.
- **Frontex** rapporteert met name over gebruik van Nederlandse (identiteits)documenten door personen met de **Syrische (14,5%)**, **Somalische (12,5%)** en **Turkse (10,7%)** nationaliteit.
- **Duitsland** meldt meeste fraudegevallen met Nederlandse (identiteits)documenten (op luchthavens) aan **Frontex**.

Soort document	ECID 2023	Frontex 2023	ECID 2022	Frontex 2022
Paspoorten	285	167	108	164
Identiteitskaarten	168	56	72	68
Rijbewijzen	29	0	20	8
Verblijfsdocumenten	11	67	23	58
Overig	2	31	18	7

Figuur 1: Fraudebeeld Nederlandse documenten

Figuur 2: Fraudebeeld Nederlandse documenten

Top 3 nationaliteiten ECID

1. Nederland
2. Iran
3. Somalië

Top 3 nationaliteiten Frontex

1. Syrië
2. Somalië
3. Turkije

Chip-gerelateerde fraude

Het ECID merkt op dat de wereld rondom vervaardiging van nagebootste (identiteits)documenten of manipulaties van authentieke (identiteits) documenten volop in ontwikkeling is.

Eén van de ontwikkelingen betreft chip-gerelateerde fraude.

In 2023 zijn door het ECID **33 (identiteits)documenten*** beoordeeld waarbij sprake was van chip-gerelateerde fraude.

Het aantal chip-fraude gevallen is daarmee afgenomen.

Er is sprake van een grote diversiteit aan (identiteits)documenten waarin chip-gerelateerde fraude wordt aangetroffen. Vanwege de grote diversiteit en relatief beperkte omvang van chip-gerelateerde fraude, is geen sprake van een duidelijke **top vijf**. Wat wel opvalt is dat chip-gerelateerde fraude zowel in 2022 als 2023 voornamelijk wordt aangetroffen in **valse** (identiteits)documenten.

Personen die in het bezit waren van (identiteits)documenten waarmee chip-gerelateerde fraude werd gepleegd waren afkomstig uit **diverse landen**. De diversiteit maakt dat geen duidelijke **top vijf** kan worden samengesteld.

*Aantallen hebben betrekking op 1 januari 2023 tot en met 18 november 2023.

Toelichting

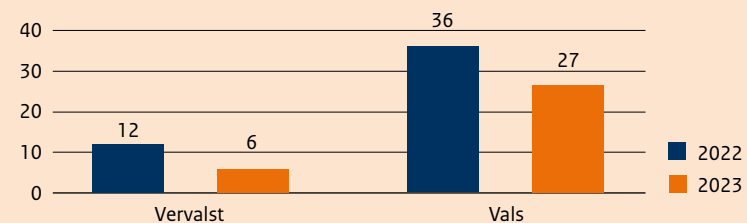
- In 2023 werden door het ECID **33 (identiteits)documenten*** gecontroleerd waarbij sprake was van chip-gerelateerde fraude. In 2022 betrof het 48 fraudegevallen en daarmee laat deze fraude variant een afname zien (-31,3%).
- Van de 33 (identiteits)documenten waarin chip-gerelateerde fraude is aangetroffen zijn er **23** voorzien van een **valse chip**, **acht** voorzien van een **NFC-tag** met doorverwijzing naar een website, is **één** chip verwijderd en is één chip opzettelijke **beschadigd**. Daarmee nam zowel het aantal (identiteits)documenten met **valse chips (-4,2%)** en voorzien van **NFC-tags (-65,2%) af**. Opzettelijke verwijdering/beschadiging werd niet eerder vastgesteld.
- In **81,8%** van de gevallen van chip-gerelateerde fraude betrof het een **vals** (identiteits) document. Dat chip-gerelateerde fraude vooral valse (identiteits)documenten betreft komt overeen van 2022.
- Chip-gerelateerde fraude wordt aangetroffen in paspoorten van diverse landen. Over 2022 en 2023 gezamenlijk betrof het paspoorten van **25 verschillende landen**, waarvan in **(identiteits)documenten van zes landen chip-gerelateerde fraude vaker dan vijf keer is aangetroffen**.
- Personen die in 2023 identiteits- en/of documentfraude pleegden met (identiteits) documenten waaraan chip-gerelateerde fraude is vastgesteld hadden **18 verschillende nationaliteiten**. Gezien de **diversiteit is geen top vijf** vast te stellen.

*Aantallen hebben betrekking op 1 januari 2023 tot en met 18 november 2023.

Land document	2022 & 2023
België	10
Italië	9
Kroatië	7
Duitsland	6
Spanje	6
Groot-Brittannië	5

Figuur 1: Chip-gerelateerde fraude

Figuur 2: Chip-gerelateerde fraude

Colofon

Expertise Centrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID)

Steller:
Bureau Analyse
ECID.IFK@mindef.nl

Adres:
Koningin Máximakazerne
Sloterweg 400
1171VK Badhoevedorp

April 2024

Het ECID is een samenwerkingsverband met:

